

Tárgytematika

Forgácsnélküli alakítás

LGB_AJ010_1

Tárgyfelelős neve: dr. Halbritter Ernő

Félév: 2013/14/2

Beszámolási forma: Vizsga

Tárgy heti óraszám: 0/0/0

Tárgy féléves óraszám: 12/0/0

OKTATÁS CÉLJA

A hallgatók megismertetése a gépiparban használatos képlékeny alakítási folyamatok anyagszerkezeti és technológiai témaköreivel, az alakítási folyamatok elméleti alapösszefüggéseivel, az alapvető technológiai eljárásokkal, a technológiai tervezés szempontrendszerével.

TANTÁRGY TARTALMA

A hallgató kötelezettségei:

A hallgató köteles

- a félév során a tárgyal kapcsolatos hírekről informálódni, melyek elérhetőek a <http://www.sze.hu/~tancsics> honlapon vagy a NEPTUN rendszeren keresztül,
- az egyéni tanrendes hallgató köteles legkésőbb a 2. konzultációig a tantárgy oktatóinak jelezni (személyesen vagy e-mailben) egyéni tanrendi szándékát és egyeztetni kötelezettségeit, amennyiben ezt elmulasztja az aláírás megtagadáshoz vezet.

Előtanulmányi követelmény: nincs

Bemeneti követelmény:

A hallgató képes

- a műszaki ábrázolás alapszabályait használni és kézi vázlatot készíteni,
- a mérnöki gyakorlatban használatos alapvető mechanikai és matematikai alapfogalmakat (feszültség, nyúlás, integrálás, mátrix műveletek) értelmezni,
- az anyagjelöléseket értelmezni.

A hallgató ismeri

- a fémtani alapfogalmakat, összefüggéseket,
- az anyagvizsgálati eljárásokat,
- a Maple-12 program alapszintű alkalmazását.

Képzési kimenet:

A kurzust sikerrel elvégzett hallgató az alábbi ismeretek értő alkalmazójává válik.

T1 Megismeri a képlékenyalakítás anyagszerkezeti vonatkozásait.

T2 Megismeri a képlékenyalakítás technológiai próbáit.

T3 Megismeri és megérti a képlékenységtan elméleti alapjait.

T4 Megérti a képlékenyalakítási folyamatok során létrejövő feszültségi és alakváltozási állapotokat.

T5 Megérti az összefüggéseket a feszültségek és alakváltozások között.

T6 Megismeri az alapvető meleg és hideg térfogatalakítási technológiákat.

T7 Megismeri a kovácsdarab tervezési lépéseit, valamint a kovácsolási eljárásokat.

A kurzust sikerrel elvégzett hallgató képes

K1 a fémes anyagok folyásgörbéinek felvételezésére egytengelyű húzó vizsgálattal,

K2 megadott szempontok alapján térfogat alakító technológiákat tervezni,

K3 az ismereteket összefüggéseiben értelmezni, szintetizáltan alkalmazni.

A félév módszertani ütemezése:

A félév során

- 12óra előadás lesz megtartva a félévi időbeosztás szerint, 3 alkalommal,
- az aláírás megszerzéséhez 1db jegyzőkönyvet kell beadni a szakdolgozat érvényes formai követelményei szerint,
- a félév során minden egyes, a tantárgyi követelményben nem tárgyalt információ a <http://www.sze.hu/~tancsics> honlapon lesz elérhető,
- az üzenetek váltása, elektronikus konzultációk a NEPTUN levelező rendszerén vagy a megadott e-mail címeken keresztül történnek,
- a személyes konzultációs igényeket külön egyeztetni szükséges.

A félév időbeosztása, tartalmi ütemezése:

oktatási hét	modul	Előadás	feladat
6. hét 2013.10.12	A. az alakítási zónában lejátszódó folyamatok matematikai alapösszefüggései	előadó: Tancsics Ferenc · képlékenyalakítási alapfogalmak · geometriai egyenletek · alakváltozási állapot · feszültségi állapot, egyensúlyi egyenletek · anyagegyenletek · folyási feltételek · alakváltozás energiaszükséglete	
	B. alapanyag, határrétegek, szerszámfelületek jellemzői és viselkedésük az alakítás során	· vasötvözetek jellemzői, szövetelemi és tulajdonságai az alakítás szemszögéből · a hidegalakítás és kísérő jelenségei · a súrlódás, hatása, mérése · alakító szerszámok tervezési alapjai · kopás, modellek, kopási mechanizmusok · a szerszámhasználat alapkérdései	

10. hét 2013.11.08	C. melegalakítás kísérő jelenségei, alakító-gépek és technológiák, zömítés párhuzamos nyomólapok között	<ul style="list-style-type: none"> · melegalakítás környezeti hatásai feladat (oxidáció) kiadása · alakító-gépek kiválasztási szempontjai, technológiai jellemzői (hengerlés, kovácsolás, kisajtolás, húzás) · zömítés párhuzamos nyomólapok között, alakítás erőszükséglete, (átlagfeszültség és felsőhatár módszere)
12. hét 2013.11.22	D. szabadalakító, süllyesztékes kovácsolás, csavargyártás, hidegfolyatás, elő- és kikészítő műveletek	<ul style="list-style-type: none"> · kovácsolásról általában · előkészítő műveletek (darabolás, hevítés) · kovácsolási technológiák és tervezési szempontjai (szabadalakító, süllyesztékes) · lehűtési technológiák · csavargyártás, hidegfolyatási technológiák · hőkezelő és kikészítő műveletek

Teljesítendő feladat:

- Folyásgörbe felvétele egytengelyű húzással

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE

Alírási feltétele:

- a feladat elkészítése, megfelelő teljesítése (*elfogadva* visszajelzés szükséges) és határidőre történő beadása pdf formátumban, a vizsgaidőszak kezdetéig (az utolsó szorgalmi nap 24:00), a következő e-mail címen: ferenc.tancsics@raba.hu vagy tancsics@sze.hu.

Értékelés módja: írásbeli és szóbeli vizsga

- a vizsgaidőszakban a hallgatónak vizsgáznia kell. A vizsga írásbeli és szóbeli részből áll. A vizsgajegy a két rész átlagából tevődik össze. Ha a két vizsgajegy számtani átlaga kisebb, mint 2, és/vagy az írásbeli rész pontszáma nem éri el a 8 pontot, úgy a komplex vizsgát meg kell ismételni.
- A vizsgán a feladat osztályzata a szóbeli résznél beszámításra kerülhet, max. 30%-ban.
- írásbeli rész értékelése:
  - 0-10pont   elégtelen (1)
  - 10,5-12pont   elégséges (2)
  - 12,5-16,5pont   közepes (3)
  - 17-20,5pont   jó (4)
  - 21-25pont   jeles (5)

A hallgatók által készített írásos munkák, adatgyűjtés és prezentációk, rajzi dokumentációk, modellek a Kar szellemi tulajdonát képezik és oktatási célokra a későbbiekben szabadon felhasználhatóak.

Plágium: (az a hallgató plágiumot követ el, aki részben vagy egészben sajátjaként mutatja be más szellemi alkotását)

Plágium – különösen az írott beadandó feladatok esetén – az Egyetem szabályaiba ütközik és nem elfogadható: az akadémiai tisztesség megsértése a kurzusról történő kizárást és fegyelmi eljárást vonhat maga után.

KÖTELEZŐ IRODALOM

Kötelező irodalom:

- Halbritter Ernő: *Gépipari technológiák*, Oktatási segédlet: Széchenyi István Egyetem, Győr (2004), 1-25.
- Bagyinszki Gyula, Czinege Imre: *Fémek gyártási eljárásai*, tankönyv: Széchenyi István Egyetem, Győr (2006), 66-96.

Ajánlott irodalom:

- Kiss Ervin: *Képlékeny alakítás*, tankönyv: Tankönyvkiadó, Budapest (1987).

Voith Márton: *Képlékenyalakítás elmélete II*, tankönyv: Miskolci Egyetemi Kiadó, Miskolc (1995).